

ทบทวนความรู้พื้นฐานเรื่องหลักสูตร

อาจารย์ตีนิรา พางสง่า
สาขาวิชาการศึกษานิสิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้
ต่างๆที่จะทำให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน
ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรมโครงการหรือแผน
เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้
ผู้เรียนได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความ
มุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัวและสามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี
2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. หลักสูตรควรมีกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
4. เป็นหลักสูตรที่ยืดผู้เรียนเป็นสำคัญเนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติ
5. เนื้อหาและประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียนประสบการณ์ต้องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

รูปแบบหลักสูตร

หลักสูตรแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันในประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้ คือแนวความคิดหรือปรัชญาในการจัดการศึกษาแตกต่างกันจุดเน้นของความมุ่งหมายแตกต่างกัน เป็นต้น จากหลักเกณฑ์ความแตกต่างของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น อาจจำแนกรูปแบบของหลักสูตรได้ **8 รูปแบบ** ดังนี้

1. หลักสูตรแบบเนื้อหาวิชาหรือแบบรายวิชา

เป็นหลักสูตรแบบดั้งเดิมหรือหลักสูตรเก่าที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ จะจัดไว้เพื่อถ่ายทอดอย่างมีระเบียบตามที่ผู้รู้ในแต่ละวิชาได้กำหนดไว้

1. หลักสูตรที่เน้นสาขาวิชาหรือ
เนื้อหาวิชา (Subject-
Centered Designs หรือ
Disciplines or Subject
Matter Curriculum)

1. หลักสูตรที่เน้นสาขาวิชาหรือเนื้อหาวิชา (Subject-Centered Designs หรือ Disciplines or Subject Matter Curriculum)

2. หลักสูตรแบบสัมพันธ์วิชา เป็นหลักสูตรที่มีพื้นฐานมาจากหลักสูตรแบบรายวิชาเนื่องจากเมื่อนำหลักสูตรรายวิชาไปใช้การเรียนรู้อของผู้เรียนในแต่ละวิชาแตกแยกกันมากขึ้น ผู้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ได้น้อย เพื่อแก้ปัญหานี้ จึงนำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงและมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันจัดไว้ด้วยกัน

1. หลักสูตรที่เน้นสาขาวิชาหรือ
เนื้อหาวิชา (Subject-
Centered Designs หรือ
Disciplines or Subject
Matter Curriculum)

3. หลักสูตรแบบหมวดวิชา หรือสหสัมพันธ์ หลักสูตรลักษณะแบบนี้จุดมุ่งหมายจะ
ผสมผสานเนื้อหาวิชา ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน หรือสาขาเดียวกัน ให้มีความสัมพันธ์
ในลักษณะหมวดวิชามากขึ้น เช่น หมวดวิชาสังคมศึกษา ประกอบด้วย วิชาภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม เป็นต้น

5. หลักสูตรประสบการณ์ (The Experience Curriculum)

4. หลักสูตรกิจกรรมและประสบการณ์ หลักสูตรลักษณะแบบนี้ต้องการแก้ไข

ข้อบกพร่องของหลักสูตรแบบรายวิชา ที่ไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนหลักสูตรนี้ จึงยึดเอากิจกรรม ความสนใจและประสบการณ์แวดล้อมมาเป็นแนวทางในการจัดลำดับประสบการณ์ การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง โดยยึดปรัชญาพัฒนาการเป็นแนวทาง ด้านการวัดผลให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าความรู้ความจำ โดยมีข้อดี คือ สนองความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมาย เป็นต้น

2. หลักสูตรที่เน้นกิจกรรม และปัญหาของสังคม (Social Activities and Problems Designs)

5. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม หลักสูตรนี้ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดปรัชญาพัฒนาการนิยม ของ จอห์น ดิวอี้ ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ และประสบการณ์จะทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง หลักสูตรนี้จะยึดเอาสังคมและชีวิตของเด็กเป็นหลัก เช่น การมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมประเพณีของสังคมที่แวดล้อมอยู่โดยพยายามให้เนื้อหามีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เป็นต้น

3. หลักสูตรแกน (The Core Curriculum) หลักสูตรที่ยึดเอากระบวนการทางทักษะเป็นหลัก

6. หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรแบบนี้มีลักษณะผสมผสานเนื้อหาวิชาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียนของผู้เรียน หลักสูตรประกอบด้วยสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนเป็นความรู้หนึ่ง และส่วนที่ใช้เลือกส่วนหนึ่ง หลักสำคัญอยู่ที่การจัดการเวลาเรียน และการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและขณะเดียวกันเน้นการเรียนรู้ทางวิชาการอย่างมีระบบโดยมีข้อดี คือ มีการผสมผสานทางด้านการเรียนรู้และเนื้อหาวิชา มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและความสนใจของผู้เรียน สนองความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

4. หลักสูตรที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Child- Centered Curriculum)

7. หลักสูตรแบบเอกัตภาพ หลักสูตรแบบนี้จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรไปตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล การจัดหลักสูตรแบบนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอนที่จะวิเคราะห์ความต้องการ ระดับสติปัญญา และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง จัดการเรียนการสอนอยู่ในรูปของการจัดชุดการเรียนให้ผู้เรียนได้ศึกษาและพัฒนาความสามารถของตนไปตามลำดับ มีข้อดี คือ ผู้เรียนสามารถได้เรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้คำแนะนำปรึกษา ผู้เรียนยืดแนวการสอนที่จัดทำไว้ โดยไม่ต้องพบผู้สอนเป็นประจำผู้เรียนที่มีความสามารถสูงสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถ แต่มีข้อจำกัดที่ว่า ความสัมพันธ์ในการรวมกลุ่มมีน้อย ผู้เรียนที่ขาดความรับผิดชอบและไม่มีความซื่อสัตย์อาจจะไม่ได้ผลเต็มที่การแก้ปัญหาต่าง ๆ กระทำได้น้อยและควรจะมาจากความคิดเห็นของกลุ่มมากกว่าคนเดียว

8. หลักสูตรบูรณาการ เป็นการผสมผสานเนื้อหาเข้าด้วยกัน ไม่แยกเป็นรายวิชา

โดยพยายามรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยจะคัดเลือกตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขา แล้วมาจัดเป็นกลุ่มหมวดหมู่เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต และพัฒนาตนเอง การบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะเน้นที่ตัวเด็กและปัญหาสังคมเป็นสำคัญการจัดการเรียนสอน มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ การวัดผลจะเน้นพัฒนาการทุกด้านโดยเฉพาะด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีข้อดี คือ ช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ต่อเนื่อง มีประโยชน์โดยตรงต่อการดำรงชีวิตเป็นหลักสูตรที่มีการผสมผสานกันอย่างดี

8. หลักสูตรบูรณาการ (The Integrated Curriculum)

ประเภทของหลักสูตร

1. หลักสูตรที่ยึดเอาสาขาวิชาและเนื้อหาวิชาเป็นหลัก
2. หลักสูตรที่ยึดเอาผู้เรียนเป็นหลัก
3. หลักสูตรที่ยึดเอากระบวนการทางทักษะเป็นหลัก

หลักสูตรที่เน้น
ความสามารถ (หลักสูตรฐาน
สมรรถนะ)

7. หลักสูตรที่เน้นเกณฑ์
ความสามารถ (Designs
Focused on Specific
Competencies)

6. หลักสูตรที่เน้นทักษะ
กระบวนการ (Designs
Focused on Process
Skills)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)

...ste
...rak, —
...nyými ústami
...vicu skokom ost
...zdrapl za hrdlo.
...je už neskoro, lebo je
...ve, vieš, bude to tvoja ro
...čo si ma okradol ... nebol
...vo, bol by som ostal poriad
...a teba možno osloboda ...
...u urobim čosi, ja ... poznacím
...há, máš klenoty, zlatú retaz ...
...! Na ... na ... Máš už dosť?
...este, este ...
...este, este ...
...oc ...! — vrieskal exekútor, zvalac sa
...okhy, ktorý ho ešte stále rozrušene mlá
...zni, ľahostajne pozorujúci ruvačku, obstal
...och zápastiach, či skôr biftého a bitého;
...Boulard, zadychčaná, vylakaný, nasťrže sa
...al a usiloval sa uhnuť, ako sa len dalo, ide
...orými ho zasypal jeho protivník.
...šťastie, dozorca konajúci službu príbehol na ten
...k a vytrhol exekútora Frankovi z rúk.
...Pán Boulard vsal, bledý, vystrašený, jedno oko
...puchnuté; a nedbajúc ani ... nechcem tu už ostať ani
...bežiac k obienku:
— Strážca ... otvore mi ... pomoc ...
...minútku dlhšie ... Pomoc ...

...prieč
...ktorý ho očaril svojim po
...už predtým, keď na ňom pristál pri návrate z Atin
...Tu žil v skromnom domčeku, nie oveľa priestrannejšom
...než letná vilka, ako jednoduchý občan. Občas sa prehá
...dzal po gymnáziu bez liktora a bez služobníka a udržiaval
...styky s jednoduchými Grékmi ako so seberovnými.
...Jedného dňa ráno, keď zafedoval práce, povedal len
...tak mimochodom, že by chcel navštíviť všetkých chorých
...v mestečku. Ti, čo boli v jeho blízkosti, tomu rozumeli
...inakšie a vydali prikaz priniesť všetkých chorých do
...verejnej kolonády a tam ich roztriediť podľa chorôb.
...Zarazilo ho to neočakávané divadlo a dlho bol na roz
...pakoch, čo robiť. Nakoniec však obišiel všetkých chorých
...a každému sa ospravedlnil za to, čo sa stalo, aj keď boli
...medzi nimi ľudia nízkeho postavenia a jemu úplne ne
...známi. Svoju tribunsku moc použil, ako sa zdalo, len
...v jednom prípade — o druhých sa aspoň nehovorí. Často
...navštevoval školy a posluchárne učencov. Pri jednej tá
...kej návšteve strhla sa raz medzi antisofistami prudká
...hádky; Tiberius sa do nej zamiešal a tu ho ktosi na
...padol a vyčítal mu, že nadŕža druhej strane. Tiberius
...sa nenápadne vytratil, o chvilu sa znovu zjavil so slu
...žobníkmi a hlásateľom, dal vyvolať človeka, ktorý ho
...urazil, pred svoj tribunál a dal ho uväzniť.
...Potom sa dozvedel, že jeho manželka Iulia bola pre

...aby sa
...ľahko opustil".
...12. Zostal teda proti svojej vôli na Rode a len za po
...moci matky horko-ľahko dosiahol, že ho Augustus me
...noval svojim legátom na Rode, čo malo odovodňovať
...jeho neprítomnosť v Ríme a zakryť jeho hanbu. Od tých
...čas nežil už len ako jednoduchý občan, ale aj ako bo
...jazlivý vinník; skrýval sa na vidieku vo vnútrozemí a v
...hýbal sa stretnutiu s mužmi, ktorí sa plavili okolo ost
...a často ho navštevovali, pretože ani jeden úradník
...jenským alebo iným poslaním nenastúpil službu
...vínici bez toho, že by sa nezastavil na Rode.
...pristúpil aj iné dôvody, ktoré ho ešte väčšmi
...vali. Keď totiž prišiel na Samos a navštívil
...nevlastného syna Gaia, ktorý bol správcom
...videl, že sa mu Gaius veľmi odcudzil, a to hlavne
...hou svojho sprievodcu a vychovávateľa Marca Lol
...ktorý ho pred ním očiernil. Okrem toho upadol do po
...dozrenia, že poslal po niektorých centúrioch, ktorých sám
...povýšil a ktorí sa po dovolenke vracali naspäť do tábora,
...viacerým osobám záhadné odkazy, ktoré, ako sa zdalo,
...mal každého z nich pripraviť na prevrat. Keď mu Au

Q&A

สอบถาม / พูดคุย